

Vélstjórafélag Íslands

Borgartún 18
105 Reykjavík
Sími: 562 9062
Póstfax 562 9096

Nefndadeild Alþingis,
Þórshamri við Templarasund,
Alþingi,
150 Reykjavík.

Alþingi

Erindi nr. Þ 120 / 1594

komudagur 19 / 4 1996 Rvík. 17. apríl 1996.

Efni: Umsögn, um frumvarp til laga, um breytingu á lögum nr. 80/1938, um stéttarfélög og vinnudeilur, 415 mál.

Vélstjórafélag Íslands (VSFÍ) lýsir yfir andstöðu við frumvarpið í núverandi mynd en með því er í veigamiklum atriðum verið að hlutast til um innri málefni stéttarfélaga sem á margan hátt breyta lýðræðislega samþykktum lögum þeirra. Hvað það varðar er um grófa íhlutun í innri málefni frjálsra félagsamtaka að ræða.

Það er einnig mat VSFÍ að með frumvarpinu sé verið að draga úr ábyrgð aðila vinnumarkaðarins til þess að ráða kjarasamningum til lykta, og tryggja vinnufrið, sem er þeirra meginskylda, en þess í stað sé verið að varpa ábyrgðinni í ríkari mæli en verið hefur til embættis ríkissáttasemjara. Það sem er ef til vill alvarlegast við frumvarpið er það að verði ákvæði þess að lögum munu þau mörg hver ekki stuðla að friði á vinnumarkaðinum og fækkun verkfalla eins og til er ætlast þess í stað fjölgun þeirra og ófriði.

Helstu athugasemdir við einstakar greinar;

2. gr. Hér er gert ráð fyrir að starfsmenn á vinnustöðum sem telja 250 starfsmenn eða fleiri geti stofnað eigið stéttarfélag sem fari með sammingsumboð fyrir starfsmenn vinnustaðarins þ.e. ef 75% starfsmannanna kjósa að vera aðilar að félagsskapnum. Ef þessi 75% starfsmannanna kjósa að vera félagar er hinum 25% gert skylt einnig að gerast félagar. Þetta ákvæði er að mati félagsins bæði í andstöðu við viðurkennd forgangsréttarákvæði kjarasamninga vinnumarkaðarins svo og almenn ákvæði um frelsi einstaklingsins til þess að ákveða sjálfur í hvaða stéttarfélagi hann kys að tryggja réttindi sín.

5. gr. Hér er gert ráð fyrir verulega auknum völdum samninganefnda a.m.k. m.v. félagslög VSFÍ. En frumvarpið gerir ráð fyrir að samninganefndir hafi rétt til að ákveða hvort, ef um sameiginlegan samning er að ræða, atkvæðagreiðsla sé sameiginleg eða ekki. Sömuleiðis hefur samninganefndin heimild til að framselja samningaumboðið annarri samninganefnd. Með þessum breytingum er verið að skerða réttindi lýðræðislega kjörinna stjórna félaga og færa til samninganefnda sem engin fyrirmæli eru um í frumvarpinu með hvaða hætti eru valdar. Hér er um tillögu að ræða sem gengur þvert á yfirlýst markmið frumvarpsins um að auka lýðréttindi í verkalýðshreyfingunni.

Í greininni er einnig að finna ákvæði um atkvæðagreiðslu um undirritaðan kjarasamning. Þar er sú breyting lögð til að ef um almenna leynilega atkvæðagreiðslu sé að ræða þá þurfi 20% þeirra sem samningurinn tekur til að greiða atkvæði og til þess að hafna samningnum þurfi mótatkvæði meirihluta nefndra 20%. Sé aftur á móti um póstatkvæðagreiðslu gildir einfaldur meirihluti þeirra sem taka þátt.

Umboðsskrifstofur VSFÍ.

Vesturlandi:
Grundargata 94
350 Grundarfirði
Sími: 438 6894

Norðurlandi:
Skipagata 14
600 Akureyri
Sími: 462 1870

Suð-Austurlandi:
Smárabraut 13
780 Höfn, Hornafirði
Sími: 478 1255

Hér er um nýmæli að ræða hvað varðar lágmarks þátttöku í almennri atkvæðagreiðslu, sem félagið leggst gegn, aftur á móti höfum við afgreitt kjarasamninga vélstjóra á fiskiskipum og kaupskipum með póstafgreiðslu, sem hefur þá tekið um 4 vikur, en sá afgreiðslumáti hefur reynst vel að okkar mati. Hvað varðar það að þeir sem samningurinn tekur til hafi einir atkvæðisrétt, um samþykkt hans eða synjun, er svo sjálfsagt að við teljum að tæpast þurfi að festa það í lög.

15.gr. Í greininni er að finna verulegar breytingar varðandi öflun heimildar til að boða vinnustöðvun. Í gildandi lögum er um þrjár leiðir að velja til boðunar vinnustöðvunar:

1. Við almenna leynilega atkvæðagreiðslu sem staðið hefur í 24 klst., enda hafi félagsstjórn auglýst nægilega hvar og hvenær atkvæðagreiðslan um vinnustöðvunina skuli fara fram.

2. Af samninganefnd eða félagsstjórn, sem gefið hefur verið umboð til að taka ákvörðun um vinnustöðvunina með samskonar leynilegri atkvæðagreiðslu.

3. Af trúnaðarmannaráði, ef lög viðkomandi félags fela því slíkt vald, enda hafi vinnustöðvunin verið samþykkt með a.m.k. 3/4 hlutum greiddra atkvæða á löglegum trúnaðarmannaráðsfundi.

Frumvarpið gerir ráð fyrir tveimur megin aðferðum til boðunar vinnustöðvunar:

1. Með leynilegri atkvæðagreiðslu, þar sem þátttaka er 20% eða meiri, og tillagan studd meirihluta atkvæða, sem á að því að okkur virðist að vera meginreglan. Sé aftur á móti um að ræða það að verið sé að leita verkfallsheimildar fyrir hluta félagsmanna eða verkfallsboðunin taki einungis til hluta starfsmanna á viðkomandi vinnustað þá þarf þátttakan að vera yfir 50% og studd meirihluta greiddra atkvæða.

2. Með póstafgreiðslu, og gildir þá meirihluti greiddra atkvæða án tillits til fjölda þátttakenda.

Hér er, eins og fram kemur, um verulega breytingu að ræða frá gildandi lögum sem felst í því að heimild til verkfallsboðunar er í öllum tilvikum bundin atkvæðagreiðslu og sé ekki um póstafgreiðslu að ræða þarf 50% þeirra sem boðunin tekur til að taka þátt, sé um vinnustað að ræða, þar sem boðunin tekur til hluta starfsmanna, en hér á landi eru þeir vinnustaðir tæpast til nema þá hjá opinbera geiranum, þar sem starfsmennirnir taka kaup og kjör samkvæmt einum kjarasamningi. Þess vegna verður aðal reglan ekki 20% þátttaka heldur 50% þátttaka í atkvæðagreiðslu um vinnustöðvun á almenna vinnumarkaðinum eins og látið hefur verið liggja að í umfjöllun um frumvarpið.

Að mati VSFÍ, kemur ekki til greina að fella niður heimild trúnaðarmannaráðs, til boðunar verkfalls. Félagið hvetur þingnefndina í því sambandi til þess að leita sér upplýsinga um hvort verkföll séu hlutfallslega tíðari hjá þeim félögum sem hafa þá heimild eða hinum sem sem afla hennar með alsherjar atkvæðagreiðslu. Hjá VSFÍ er trúnaðarmannaráðið samansett af stjórn félagsins að viðbættum 6 fulltrúum og 6 til vara sem kosnir eru til eins árs í senn, á aðalfundi félagsins. Stjórn félagsins er aftur á móti kosin annað hvert ár og stillt upp til hennar af sérstakri uppstillingarnefnd sem aðalfundur kýs og á almennum félagsfundi.

Öllum félagsmönnum eru sendir í pósti kjörseðlar sem þeir endursenda að kjöri loknu og hafa til þess 3 mánuði. Eins og hér kemur fram ríkir fullkomið lýðræði hjá VSFÍ við val á stjórn og trúnaðarmannaráði og hjá okkur hefur ekki einn einasti félagsmaður haft uppi óskir um að breyta lögum félagsins í þá átt að taka upp alsherjar atkvæðagreiðslu til ákvörðunar um boðun verkfalls.

Hér er um viðurkennt fyrirkomulag að ræða og þarf raunar ekki að vitna lengra en til vals þjóðarinnar á fulltrúum til setu á Alþingi. Alþingi setur þjóðinni síðan lög og reglur, ákvarðar aðild að erlendum samþykktum svo nokkuð sé nefnt. Þetta vald telur þingið sig hafa og hefur

ekki enn, svo langt sem undirritaður man, talið sig þurfa að leita eftir afstöðu þjóðarinnar til einstakra mála. Í því sambandi er skemmst að minnast aðildar Íslands að ESS samþykktinni.

Kjósi félög aftur á móti að viðhafa alsherjar atkvæðagreiðslu þá er það mat félagsins að einfaldur meirihluti þeirra sem taka þátt eigi að ráða. Til viðbótar er rétt að taka það fram að fyrir félög sem hafa sjómenn innan sinna raða er alsherjar atkvæðagreiðsla um verkfallsboðun nánast útilokuð, af tæknilegum ástæðum.

23. gr. Gerir ráð fyrir sérstakri viðræðuáætlun sem skal liggja fyrir 10 vikum áður en samningar eru lausir. Viðræðuáætlun er vafalítið góð fyrir stærstu einingarnar á vinnumarkaðinum sem móta kjarastefnuna hverju sinni en viðræðuáætlun vegna hvers einasta kjarasamnings teljum við nú ofrausn og raunar er það nú okkar skoðun að nóg sé nú talað í tengslum við gerð kjarasamninga og meira tal muni síst af öllu flýta fyrir.

Verði niðurstaðan, upptaka viðræðuáætlana varðandi gerð kjarasamninga þá er það skoðun félagsins að þær ættu við víðar í samfélaginu t.d. á hinu háa Alþingi ef með henni mætti forða þeim álagstoppum sem virðast ríkja á þeim vinnustað um áramót og við þinglok að vori, ár hvert.

28. gr. Allnokkrar breytingar eru fyrirhugaðar á greininni hvað varðar störf sáttasemjara en þegar þessar línur eru ritaðar liggur fyrir að félagsmálaráðherra er tilbúinn til þess að beita sér fyrir því að greinin verði óbreytt svo efnislegar athugasemdir verða ekki gerðar hér.

31. gr. Hér eru lagðar til verulegar breytingar varðandi meðferð á miðlunartillögu frá sáttasemjara sem fela það m.a. í sér að þeir sem sitja heima og taka ekki afstöðu til afgreiðslu tillögunnar eiga að ráða meiru um afgreiðslu hennar en þeir sem greiða atkvæði. Hér er um ákvæði að ræða sem gengur þvert á hugmyndir manna um lýðræði og því óásættanlegt með öllu.

Virðingarfyllst
f.h. Vélstjórafélags Íslands.

Helgi Laxdal formaður.